KẾ HOẠCH CHUYỂN ĐỔI SỐ NĂM 2024: ĐỘNG LỰC TĂNG TỐC XÂY DỰNG VÀ HÌNH THÀNH HỆ SINH THÁI TÀI CHÍNH SỐ

NGUYỄN TRUNG HIẾU, BÙI DOÃN BẢO CHÂU

Kế hoạch chuyển đổi số năm 2024 của Bộ Tài chính đóng vai trò là "chương trình hành động" với mục tiêu thúc đẩy các đơn vị trong ngành Tài chính tăng tốc triển khai thành công các nhiệm vụ chuyển đổi số. Với việc tăng tốc triển khai 10 nhóm nhiệm vụ kể từ đầu năm 2024, Bộ Tài chính phấn đấu đến hết năm 2025 sẽ hoàn thành các mục tiêu chuyển đổi số mà Bộ Chính trị, Chính phủ đề ra, hướng tới hệ sinh thái Tài chính số và hình thành Bộ Tài chính thông minh đến năm 2030.

Từ khóa: Chuyển đổi số, ngành Tài chính, kế hoạch chuyển đổi số

DIGITAL TRANSFORMATION PLAN FOR 2024: A DRIVING FORCE FOR THE ACCELERATING THE ESTABLISHMENT AND FORMATION OF DIGITAL FINANCIAL ECOSYSTEM

Nguyen Trung Hieu, Bui Doan Hai Chau

The Ministry of Finance's digital transformation plan for 2024 serves as an "action plan" aimed at successfully accelerating the implementation of digital transformation tasks across financial sector entities. By expediting the implementation of 10 task groups as mentioned above since the beginning of 2024, the Ministry of Finance strives to complete all digital transformation goals set forth by the Party and Government by the end of 2025, towards the establishment of a digital financial ecosystem and the formation of a smart Ministry of Finance by 2030.

Keywords: Digital transformation, financial sector, digital transformation plan

Ngày nhận bài: 18/3/2024
Ngày hoàn thiện biên tập: 25/3/2024
Ngày duyệt đăng: 1/4/2024

Định hướng của Chính phủ và những vấn đề đặt ra

Tại phiên họp tổng kết của Ủy ban quốc gia về Chuyển đổi số năm 2023 và tại Thông báo kết luận số 04/TB-VPCP ngày 08/01/2024, Thủ tướng Chính phủ đã giao các bộ, ngành, địa phương một trong những nhiệm vụ quan trọng là "Khẩn trương ban hành Kế hoạch chuyển đổi số năm 2024 của Ủy ban, các bộ, ngành, địa phương và tổ chức triển khai thực hiện với chủ đề "Phát triển kinh tế số với 04 trụ cột công nghiệp công nghệ thông tin, số hóa các ngành kinh tế, quản trị số, dữ liệu số - Động lực quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững". Đồng thời, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu, việc xây dựng Kế hoạch chuyển đổi số phải rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ lộ trình gắn với bố trí nguồn lực phù hợp; các mục tiêu, chỉ tiêu phải định lượng được, dễ triển khai, dễ đánh giá, dễ kiểm tra, giám sát...

Từ các chỉ đạo trên của Chính phủ, nếu giai đoạn 2022-2023 là giai đoạn Bộ Tài chính "thận trọng từng bước tiếp cận chuyển đổi số"; đến giai đoạn 2024-2025 là giai đoạn "then chốt, bản lề" để thực hiện hiệu quả nhiệm vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030. Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Tài chính đã ban hành Kế hoạch chuyển đổi số năm 2024 của Bộ Tài chính, trong đó: (1) Đánh giá kết quả triển khai các nhiệm vụ chuyển đổi số năm 2023 nhằm mục tiêu xác định các tồn tại, khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai; (2) Xây dựng Kế hoạch chuyển đổi số năm 2024 trong đó xác định rõ mục tiêu, các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm và giao nhiệm vụ cụ thể cho các đơn vị trong ngành Tài chính.

Kế hoạch chuyển đổi số năm 2024 của Bộ Tài chính

Tại Kế hoạch chuyển đổi số năm 2024, Bộ Tài chính xác định sẽ phấn đấu hoàn thành các mục tiêu Chính phủ giao Bộ Tài chính tại các chương trình, kế hoạch chuyển đổi số quốc gia, phát triển Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số dựa trên 03 nhóm chính:

Một là, cung cấp các dịch vụ tài chính số chất lượng phục vụ xã hội: Bộ Tài chính phấn đấu đạt một số mục tiêu trọng tâm như đưa 100% thủ tục hành chính đủ điều kiện lên mức toàn trình, các dịch vụ công sẽ được

thiết kế lại nhằm tối ưu hóa trải nghiệm người dùng, người dân chỉ phải cung cấp thông tin một lần, đảm bảo người dân và doanh nghiệp hài lòng khi tham gia giải quyết và xử lý thủ tục hành chính.

Hai là, vận hành tối ưu các hoạt động của Bộ Tài chính: Bộ Tài chính phấn đấu tập trung xây dựng các hệ thống, ứng dụng nhằm đẩy mạnh công tác quản lý, chỉ đạo và điều hành nội bộ, đưa mọi hoạt động, xử lý công việc tại cơ quan Bộ Tài chính lên môi trường số, trong đó phấn đấu đạt một số mục tiêu quan trọng như: 100% văn bản của Bộ Tài chính được xử lý hoàn toàn trên môi trường số và được ký số (trừ văn bản mật); 100% hồ sơ cán bộ công chức viên chức được quản lý trên môi trường điện tử; 90% hồ sơ công việc được xử lý trên môi trường mạng… một số lĩnh vực cơ bản chuyên ngành được ứng dụng trí tuệ nhân tạo và các sản phẩm công nghệ số để phục vụ phân tích, đánh giá và hỗ trợ công tác chỉ đạo, điều hành của lãnh đạo Bộ Tài chính một cách tự động, thông minh.

Ba là, huy động rộng rãi sự tham gia của xã hội: Bộ Tài chính phấn đấu đạt được các mục tiêu nhằm giúp người dân, doanh nghiệp dễ dàng tham gia ý kiến đóng góp cho hoạt động của Bộ Tài chính, phản ánh những vấn đề của xã hội xung quanh mình tới cơ quan nhà nước và nhận được ý kiến phản hồi về sự tham gia. Khuyến khích các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo, tham gia cung cấp dịch vụ công hoặc phát triển các dịch vụ số giúp toàn xã hội dễ dàng tiếp cận và sử dụng dịch vụ của Bộ Tài chính.

Giải pháp, nhiệm vụ trọng tâm năm 2024

Để thực hiện mục tiêu trên, Bộ Tài chính đã xây dựng và hình thành 10 nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong năm 2024 gồm: Nâng cao nhận thức số, Hoàn thiện thể chế số, Hoàn thiện hạ tầng số, Hoàn thiện dữ liệu số, Xây dựng các nền tảng số, Bồi dưỡng, nâng cao nhân lực số, Đảm bảo an toàn an ninh mạng, Phát triển chính phủ số, Phát triển kinh tế số, Phát triển xã hội số. Với từng nhóm nhiệm vụ trên, Bộ Tài chính đã phân công các nội dung công việc cụ thể và giao nhiệm vụ cho các đơn vị có liên quan chủ trì triển khai. Các nội dung công việc của Bộ Tài chính được phân kỳ tiến độ triển khai hàng tháng nhằm đảm bảo các đơn vị dễ dàng theo dõi, bám sát tiến độ và triển khai công việc có hiệu quả, kịp thời báo cáo Lãnh đạo Bộ khi phát sinh các khó khăn vướng mắc và đề xuất kiến nghị phương hương giải quyết trong quá trình triển khai.

Theo đó, kế hoạch chuyển đổi số năm 2024 đã đảm bảo đúng tinh thần chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ "việc xây dựng Kế hoạch chuyển đổi số phải rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ lộ trình". Cụ thể các nhiệm vụ, giải pháp như sau:

Thứ nhất, Bộ Tài chính dự kiến sẽ tổ chức các chương trình hội nghị, hội thảo với sự tham gia của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp cung cấp dịch vụ số với mục tiêu trao đổi, chia sẻ cách làm để nâng cao nhận thức số, triển khai chuyển đổi số của Bộ Tài chính, đẩy mạnh các hoạt động quảng bá, tuyên truyền, nâng cao nhận thức về chuyển đổi số, đồng thời tăng cường hợp tác quốc tế, trao đổi chia sẻ kinh nghiệm về triển khai chuyển đổi số với Bộ Tài chính của một số quốc gia đã có kinh nghiệm trên thế giới. Bên cạnh đó, Bộ Tài chính tăng cường đẩy mạnh tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước trên Cổng thông tin điện tử của Bộ Tài chính.

Thứ hai, hoàn thiện thể chế chính sách tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp khi sử dụng dịch vụ số, cắt giảm thủ tục hành chính, hướng đến cải cách hành chính toàn diện, xây dựng các chương trình chiến lược cho từng lĩnh vực cụ thể thuộc phạm vi quản lý của Bộ Tài chính, cập nhật sửa đổi, bổ sung các quy định, quy chế, kiến trúc tổng thể đảm bảo phù hợp với yêu cầu và lộ trình chung trong công cuộc chuyển đổi số quốc gia.

Thứ ba, hoàn thiện hạ tầng số theo hướng sử dụng điện toán đám mây với mục tiêu quy hoạch, sử dụng hệ thống hạ tầng công nghệ thông tin Bộ Tài chính khoa học, hiệu quả phục vụ cho hoạt động của các ứng dụng của Bộ Tài chính có phạm vi sử dụng trong toàn ngành Tài chính, góp phần quan trọng vào việc đẩy nhanh quá trình chuyển đổi số của Bộ Tài chính theo chủ trương chung của Chính phủ.

Thứ tư, xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về tài chính với mục tiêu cung cấp đầu ra là các dạng báo cáo, Dashboard, KPIs dự báo về quản lý tài chính nhà nước phục vụ cho công tác chỉ đạo, điều hành của Bộ Tài chính, hình thành cơ sở dữ liệu quốc gia về Tài chính hướng tới một chỉnh thể thống nhất. Đảm bảo tính liên kết, tích hợp, khả năng kết nối, chia sẻ thông tin, dữ liệu giữa các đơn vị trong ngành Tài chính, giữa Bộ Tài chính với các cơ quan, tổ chức, cá nhân ngoài ngành Tài chính, đảm bảo tính kế thừa, sử dụng lại hệ thống thông tin, dữ liệu, hạ tầng công nghệ đã được đầu tư; tăng cường khả năng giám sát, đánh giá hiệu quả đầu tư.

Thứ năm, nghiên cứu, xây dựng các nền tảng số nghiệp vụ cốt lõi và các nền tảng phục vụ công tác quản lý điều hành và xử lý công việc của Bộ Tài chính, trong đó gồm:

Nền tảng cửa khẩu số với mục tiêu giúp đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, tiết kiệm thời gian, công sức, chi phí cho các cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân tham gia vào hoạt động xuất nhập khẩu; giúp minh

bạch hóa, hạn chế các tiêu cực, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trong hoạt động xuất nhập khẩu.

Nền tảng cảng biển số với mục tiêu huyển đổi toàn bộ hoạt động của một cảng biển lên môi trường số, giúp nâng cao hiệu quả hoạt động của cảng biển.

Nền tảng thuế điện tử với mục tiêu cung cấp công cụ quản lý thuế thống nhất, minh bạch, chuyên sâu, chuyên nghiệp theo phương pháp quản lý rủi ro, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, đơn giản hóa thủ tục hành chính, giảm chi phí tuân thủ của người dân và doanh nghiệp.

Nền tảng kết nối, chia sẻ dữ liệu ngành Tài chính với mục tiêu đóng vai trò là cầu nối "huyết mạch" trao đổi dữ liệu giữa các đơn vị trong ngành Tài chính, giữa các đơn vị trong ngành Tài chính với các đơn vị ngoài ngành Tài chính, nâng cao hiệu quả trong công tác quản lý và sử dụng dữ liệu, các giao dịch trên nền tảng tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp...

Thứ sáu, xây dựng và tổ chức triển khai có hiệu quả các ứng dụng, dịch vụ số, trong đó đẩy mạnh các dịch vụ công trực tuyến một phần đủ điều kiện lên toàn trình, tích hợp các dịch vụ công của Bộ Tài chính với cổng dịch vụ công quốc gia; đồng thời xây dựng, phát triển và mở rộng các hệ thống nghiệp vụ cốt lõi, trọng tâm và các hệ thống phục vụ công tác quản lý điều hành của Bộ Tài chính như: (1) Hệ thống thông tin Ngân sách và Kế toán nhà nước số (VDBAS) – thay thế cho hệ thống quản lý Ngân sách và Kho bạc (TABMIS); (2) Hệ thống công nghệ thông tin thực hiện Hải quan số - Thay thế cho hệ thống Thông quan hàng hóa tự động (VNACCS/VCIS); (3) Xây dựng và triển khai hệ thống ứng dụng phân tích dữ liệu và quản lý rủi ro; (4) Thay thế hệ thống quản lý Thuế tập trung đáp ứng thái thiết kế quy trình nghiệp vụ; (5) Xây dựng hệ thống thông tin báo cáo của Bộ Tài chính đáp ứng yêu cầu của Nghị định 09/2019/NĐ-CP ngày 24/01/2019 quy định về chế độ báo cáo của cơ quan hành chính Nhà nước; (6) Triển khai số hóa quy trình: Xuất hàng Dự trữ quốc gia theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ để cứu trợ, hỗ trợ… Nghiên cứu các sản phẩm công nghệ số của Cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 như ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI), máy học (Machine Learning), Ứng dụng mã QR Code, trợ lý ảo Chatbot, công nghệ chuỗi khối (Blockchain), Internet vạn vật (IOT), BigData (Dữ liệu lớn), áp dụng thử nghiệm các sản phẩm công nghệ số vào các hệ thống ứng dụng chuyên ngành Tài chính trong các lĩnh vực như: Thu chi ngân sách, Thuế, Kho bạc, Hải quan, Chứng khoán, Dự trữ Nhà nước để thu thập, phân tích, xử lý dữ liệu, đưa ra các dự báo, cảnh báo thông minh.

Thứ bảy, đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn kỹ năng số cho công chức, viên chức ngành Tài chính. Tăng cường trao đổi, làm việc khảo sát và học tập kinh nghiệm trong nước và quốc tế về chuyển đổi số.

Thứ tám, đảm bảo an toàn an ninh mạng, an toàn bảo mật với các hệ thống công nghệ thông tin của Bộ Tài chính. Hoàn thành phân loại, xác định, phê duyệt đề xuất cấp độ an toàn hệ thống thông tin và phương án bảo đảm an toàn hệ thống thông tin theo cấp độ phù hợp với quy định của pháp luật và tiêu chuẩn quốc gia về an toàn hệ thống thông tin theo cấp độ; triển khai đầy đủ phương án bảo đảm an toàn hệ thống thông tin theo cấp độ các hệ thống thông tin; triển khai các hoạt động nâng cao năng lực bảo đảm an toàn thông tin.

Thứ chín, tiếp tục triển khai có hiệu quả nền tảng hóa đơn điện tử, xây dựng và triển khai nền tảng cửa khẩu số, cảng biển số, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp khi tham gia tương tác, sử dụng các dịch vụ của Bộ Tài chính, phù hợp với lộ trình phát triển kinh tế số của Chính phủ.

Thứ mười, nghiên cứu và xây dựng nền tảng/ứng dụng mobile app tập trung với mục tiêu tạo thuận lợi cho cán bộ công chức, viên chức người lao động tại Bộ Tài chính cũng như người dân, doanh nghiệp sử dụng dịch vụ của Bộ Tài chính, nâng cao trải nghiệm và đơn giản hóa thao tác cho người sử dụng, phù hợp với lộ trình phát triển xã hội số của Chính phủ.

Với việc tăng tốc triển khai 10 nhóm nhiệm vụ như trên kể từ đầu năm 2024, Bộ Tài chính phấn đấu đến hết năm 2025 sẽ hoàn thành đầy đủ các mục tiêu chuyển đổi số Bộ Chính trị, Chính phủ đề ra, hướng tới hệ sinh thái Tài chính số và hình thành Bộ Tài chính thông minh đến năm 2030.

Tài liệu tham khảo:

1. *Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư;*
2. *Nghị quyết số 50/NQ-CP ngày 17/4/2020 của Chính phủ về việc ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư;*
3. *Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030;*
4. *Quyết định số 24/QĐ-UBQGCĐS ngày 03/3/2022 của Ủy ban quốc gia về chuyển đổi số về việc ban hành Quy chế hoạt động của Ủy ban Quốc gia về Chuyển đổi số;*
5. *Thông báo kết luận số 04/TB-VPCP ngày 08/01/2024 của Văn phòng Chính phủ về Kết luận phiên họp tổng kết hoạt động năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm 2024 của Ủy ban Quốc gia về Chuyển đổi số.*

Thông tin tác giả

Nguyễn Trung Hiếu, Bùi Doãn Bảo Châu - Cục Tin học và Thống kê Tài chính (Bộ Tài chính)

Email: Trunghieunguyen181288@gmail.com

NGÀNH THUẾ NỖ LỰC CHUYỂN ĐỔI SỐ MỘT CÁCH TOÀN DIỆN

NGUYỄN QUANG TIẾN

Chuyển đổi số là sự thay đổi toàn diện mô hình và cách thức vận hành các hoạt động của nền kinh tế nói chung và mỗi tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp nói riêng, gắn với việc số hóa và ứng dụng kỹ thuật số, công nghệ mới để tối ưu hóa mọi hoạt động của đời sống con người và quản lý xã hội. Để theo kịp xu thế chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên toàn cầu cũng như định hướng, chiến lược chuyển đổi số quốc gia, ngành Thuế đã, đang và sẽ tập trung mọi nguồn lực để triển khai các giải pháp tổng thể ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý thuế, hướng tới xây dựng ngành Thuế Việt Nam hiện đại, tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả dựa trên nền tảng thuế điện tử và ba trụ cột cơ bản là thể chế, nguồn nhân lực và công nghệ thông tin hiện đại, tích hợp.

Từ khóa: Thuế, Tổng cục Thuế, chuyển đổi số, cải cách thuế

TAX SECTOR SPENDS EFFORTS ON COMPREHENSIVE DIGITAL TRANSFORMATION

Nguyen Quang Tien

Digital transformation entails a comprehensive change in the model and operation of economic activities in general, and of each organization, individual, and enterprise, linked to digitization and the application of digital techniques and new technologies to optimize all aspects of human life and societal management. To keep pace with the strong global trend of digital transformation as well as the national digital transformation orientation and strategy, the Tax sector has been concentrating all resources to implement comprehensive solutions for applying information technology in tax administration, aiming to build a modern, streamlined, efficient Tax sector in Vietnam based on the foundation of electronic taxation and three fundamental pillars: institutional framework, human resources, and modern, integrated information technology.

Keywords: Tax, General Tax Department, digital transformation, tax reform

Ngày nhận bài: 13/3/2024
Ngày hoàn thiện biên tập: 21/3/2024
Ngày duyệt đăng: 29/3/2024

Chuyển đổi số trong quản lý thuế là quá trình chuyển đổi mô hình và cách thức quản lý thuế gắn với ứng dụng các tiến bộ công nghệ thông tin trong quản lý thuế. Vì vậy, yêu cầu tất yếu đặt ra là ngành Thuế cần đổi mới phương thức làm việc, nâng cao năng suất, hiệu quả hoạt động, nâng cao chất lượng cung cấp dịch vụ công cho người dân và doanh nghiệp. Đến thời điểm hiện tại, công tác chuyển đổi số của ngành Thuế đang được triển khai mạnh mẽ, toàn diện và đúng định hướng, trọng tâm theo chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ tạo chuyển biến từ nhận thức của người đứng đầu đến từng cán bộ cũng như những thay đổi trong cách thức làm việc khi toàn bộ các hoạt động của cơ quan thuế được thực hiện trên môi trường số, những thay đổi trong cách thức cung cấp dịch vụ cho người nộp thuế dựa trên công nghệ số và dữ liệu số.

Những kết quả nổi bật

Với phương châm lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm để phục vụ, ngành Thuế đã và đang triển khai nhiều giải pháp để đẩy mạnh cải cách, ứng dụng công nghệ thông tin, hiện đại hóa công tác quản lý thuế nhằm hỗ trợ người nộp thuế thực hiện nghĩa vụ thuế một cách nhanh chóng, dễ dàng và thuận lợi nhất, đồng thời đáp ứng các yêu cầu quản lý.

Thứ nhất, chuyển đổi số để cung cấp dịch vụ tốt hơn cho người dân và doanh nghiệp:

- Từ năm 2017, ngành Thuế đã hoàn thành việc triển khai dịch vụ khai thuế, nộp thuế và hoàn thuế điện tử trên phạm vi toàn quốc. Việc đẩy mạnh triển khai các dịch vụ thuế điện tử nhằm hỗ trợ tra cứu thông tin nghĩa vụ thuế, khai thuế, nộp thuế mọi lúc, mọi nơi không những tạo thuận lợi cho người dân mà còn góp phần thúc đẩy thanh toán không dùng tiền mặt. Đây là nền tảng phát triển các dịch vụ thuế số cho người nộp thuế.

- Ngày 21/3/2022, ngành Thuế đã chính thức công bố ứng dụng thuế điện tử cho thiết bị di động (eTax Mobile) và Cổng thông tin điện tử (TTĐT) dành cho nhà cung cấp nước ngoài (NCCNN). Qua ứng dụng eTax - Mobile, người nộp thuế có thể tra cứu các thông tin về nghĩa vụ thuế, thông tin đăng ký về mã số thuế

cá nhân, nhận thông báo thuế, nộp thuế điện tử thông qua liên kết với tài khoản ngân hàng và sử dụng các tiện ích khác giúp tạo thuận lợi trong quá trình tìm hiểu thông tin trong lĩnh vực thuế, tính thuế. Từ tháng 8/2023, ngành Thuế đã hoàn thành triển khai tích hợp eTax Mobile, iCaNhan xác thực bằng VNeID. Cổng TTĐT dành cho NCCNN kinh doanh trên nền tảng số, dịch vụ xuyên biên giới để hỗ trợ việc đăng ký, kê khai, nộp thuế trực tiếp từ bất cứ đâu trên thế giới.

- Tính đến hết năm 2023, ngành Thuế đã hoàn thành triển khai 158 dịch vụ công trực tuyến (DVCTT) mức 3, 4, trong đó đã tích hợp 101 DVCTT lên Cổng DVC Quốc gia. Qua đó, người dân và doanh nghiệp có thể thực hiện thêm các dịch vụ thuế điện tử một cách nhanh chóng, thuận lợi hơn. Đồng thời, Tổng cục Thuế đã phối hợp với các cơ quan liên quan để triển khai thanh toán nghĩa vụ tài chính trên cổng DVCQG như nghĩa vụ tài chính về đất, lệ phí trước bạ phương tiện và các loại thuế khác của cá nhân đã được đánh giá cao và nhận được sự hưởng ứng tích cực của người dân trong việc giảm thời gian, chi phí để thực hiện nghĩa vụ nộp thuế.

- Đến nay toàn bộ tổ chức, doanh nghiệp có sử dụng hóa đơn đã chuyển sang sử dụng hóa đơn điện tử và toàn bộ hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh theo phương pháp kê khai đã đăng ký, chuyển đổi sử dụng hóa đơn điện tử. Trong năm 2023, Tổng cục Thuế tiếp tục triển khai thực hiện hóa đơn điện tử khởi tạo từ máy tính tiền trên phạm vi toàn quốc. Đồng thời, để khuyến khích người tiêu dùng lấy hóa đơn, cũng như tạo lập thói quen tiêu dùng văn minh, mua bán hàng hóa, dịch vụ phải có hóa đơn, chứng từ, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, Tổng cục Thuế cũng đã triển khai Chương trình "Hóa đơn may mắn".

- Về hoạt động triển khai tích hợp với cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư, Tổng cục Thuế đã phối hợp với Bộ Công an, Văn phòng Chính phủ để triển khai dịch vụ đăng ký thuế lần đầu, đăng ký thay đổi thông tin đăng ký thuế với hộ gia đình, cá nhân trên Cổng dịch vụ công quốc gia đã tạo điều để người nộp thuế là cá nhân không kinh doanh có thể sử dụng dịch vụ này một cách nhanh chóng, thuận tiện.

Bên cạnh đó, để đẩy mạnh công tác chuyển đổi số, ngành Thuế đã triển khai các ứng dụng bản đồ số như bản đồ số về giá đất, giá chuyển nhượng bất động sản, bản đồ số các mỏ khoáng sản, bản đồ số hộ kinh doanh. Trong đó, bản đồ số hộ kinh doanh đã được xây dựng và đưa vào triển khai trên ứng dụng Etax Mobile nhằm hỗ trợ người nộp thuế phản hồi thông tin đến cơ quan thuế về công tác quản lý thuế hộ kinh doanh của cơ quan thuế địa phương, tăng cường công khai, minh bạch trong công tác quản lý thuế, đồng thời giúp cho cơ quan thuế quản lý người nộp thuế một cách trực quan, nắm bắt tốt địa bàn nhằm thu đúng, thu đủ, thu kịp thời, chống sót hộ, chống thất thu ngân sách, đồng thời tăng cường vai trò giám sát của người dân và giữa các hộ kinh doanh với nhau, tạo công bằng, minh bạch.

Thứ hai, chuyển đổi số để nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của cơ quan thuế:

Thực tế, để có thể hoàn thành tốt nhiệm vụ quản lý thuế trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra nhanh chóng, ngành Thuế xác định trước tiên hoạt động vận hành nội bộ trong cơ quan thuế phải đảm bảo hiệu quả, thông suốt. Vì vậy, ngành Thuế đã thay đổi tổng thể về cách thức làm việc, đưa toàn bộ hoạt động của cơ quan thuế lên môi trường số với việc triển khai các hệ thống hỗ trợ quản trị nội bộ như: hệ thống xử lý văn bản (edocTC), chương trình quản lý văn bản và điều hành (Taxoffice)… đã hỗ trợ toàn diện cho công tác điều hành của lãnh đạo, các hoạt động tác nghiệp của cán bộ các cấp cũng như có sự liên thông, kết nối dữ liệu trong Ngành.

Về hệ thống quản lý thuế, hiện nay, ứng dụng quản lý thuế tập trung – TMS mà ngành Thuế đang triển khai đã áp dụng công nghệ tiên tiến, phù hợp với xu thế quản lý thuế của các nhiều nước trên thế giới và đáp ứng được toàn bộ các khâu xử lý dữ liệu theo các quy trình nghiệp vụ. Trong quá trình vận hành hệ thống, ngành Thuế luôn quan tâm và duy trì tốt công tác quản trị, vận hành, hỗ trợ hệ thống đảm bảo ứng dụng vận hành ổn định, an toàn thông tin đáp ứng các yêu cầu quản lý của các đơn vị nghiệp vụ.

Bên cạnh đó, ngành Thuế đang từng bước thực hiện cải tiến các quy trình nghiệp vụ đáp ứng các yêu cầu mới hướng đến một hệ thống quản lý thuế tích hợp, tập trung đáp ứng tái thiết kế quy trình nghiệp vụ trên nền tảng kiến trúc hiện đại, ứng dụng công nghệ mới về trí tuệ nhân tạo, vạn vật kết nối, dữ liệu lớn... Một số kết quả có thể kể đến như: Để hỗ trợ xác định nhanh các hồ sơ hoàn thuế thuộc trường hợp hoàn trước kiểm tra sau để giải quyết kịp thời, tạo thuận lợi cho doanh nghiệp, cơ quan thuế thực hiện việc phân tích, phân loại rủi ro trong hoàn thuế thông qua việc phân tích tổng hợp từ dữ liệu hóa đơn, khai thuế, nộp thuế, nghĩa vụ thuế, báo cáo tài chính… để phân loại hồ sơ hoàn thuế giá trị gia tăng và lựa chọn người nộp thuế có dấu hiệu rủi ro để xây dựng kế hoạch kiểm tra, thanh tra sau hoàn thuế; Thí điểm Ứng dụng trí tuệ nhân AI trong việc truy vết, xác định chuỗi liên kết mua bán của doanh nghiệp theo thông tin về mặt hàng trên dữ liệu hóa đơn của doanh nghiệp để hỗ trợ cơ quan thuế xác định các doanh nghiệp có hành vi gian lận, chiếm đoạt hoàn thuế giá trị gia tăng bằng các giao dịch mua bán quay vòng

hàng hóa; xác định chuỗi liên kết mua bán của doanh nghiệp theo tiêu chí loại hàng hóa để xác định các trường hợp mua bán sử dụng hóa đơn bất hợp pháp.

Thúc đẩy phát triển kinh tế số, góp phần xây dựng Chính phủ số

Với việc triển khai tốt các giải pháp hướng tới chuyển đổi số ngành Thuế, Tổng cục Thuế được Bộ Thông tin và Truyền thông tôn vinh là đơn vị dẫn đầu trong chuyển đổi số 2 năm liên tiếp (2021-2022). Năm 2023, "Dịch vụ khai thuế giá trị gia tăng đối với phương pháp khấu trừ đối với hoạt động sản xuất kinh doanh" của Tổng cục Thuế tiếp tục được Bộ Thông tin và Truyền thông đánh giá là 1 trong 4 dịch vụ công trực tuyến xuất sắc đáp ứng tốt nhất các tiêu chí "toàn trình" và "toàn dân". Kết quả này là sự khích lệ, động viên đối với những nỗ lực chuyển đổi số của ngành và là động lực để thúc đẩy ngành Thuế tiếp tục thực hiện đồng bộ, có hiệu quả các nhiệm vụ và giải pháp xây dựng, phát triển và hướng tới chuyển đổi số trong toàn ngành.

Năm 2024, bên cạnh việc tiếp tục duy trì, triển khai các nhiệm vụ chuyển đổi số đã được phê duyệt tại các chương trình chuyển đổi số trọng điểm của Chính phủ, kế hoạch chuyển đổi số của Bộ Tài chính thì ngành Thuế cần tập trung triển khai có hiệu quả các nhiệm vụ đảm bảo phù hợp với chủ đề năm 2024, năm "Phát triển kinh tế số với 04 trụ cột công nghiệp công nghệ thông tin, số hóa các ngành kinh tế, quản trị số, dữ liệu số - Động lực quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững" theo thông báo kết luận của Thủ tướng Chính phủ.

Để đạt được mục tiêu đề ra, ngành Thuế xác định các giải pháp đặt ra vẫn phải gắn với trung tâm là người dân, doanh nghiệp, đáp ứng yêu cầu Chính phủ điện tử, hướng tới Chính phủ số. Cụ thể:

- Mở rộng các dịch vụ thuế điện tử hướng đến hỗ trợ người nộp thuế thực hiện nghĩa vụ thuế nhanh chóng, thuận tiện như: Cung cấp số liệu điền sẵn trên các tờ khai thuế của người nộp thuế dựa trên cơ sở dữ liệu ngành Thuế và người nộp thuế chỉ phải đối chiếu và xác nhận, gửi cơ quan thuế; Hỗ trợ tra cứu các khoản phải nộp và thanh toán nhanh chóng, thuận tiện với nhiều phương thức khác nhau; Quản lý giao tiếp, quản lý thông tin người nộp thuế như khách hàng, quản lý hiệu suất, hiệu quả trong hoạt động cung cấp dịch vụ; Tiếp tục triển khai nền tảng hóa đơn điện tử đáp ứng hoàn cảnh và nhu cầu mới, đẩy mạnh triển khai hoạt động khởi tạo hóa đơn từ máy tính tiền.

- Xây dựng hệ thống công nghệ thông tin (CNTT) trả lời tự động, hỗ trợ người nộp thuế theo nhu cầu (Chatbot hỗ trợ người nộp thuế) để hỗ trợ người nộp thuế tra cứu, tiếp nhận các thông báo của cơ quan thuế, đồng thời cung cấp chủ động cho người nộp thuế các thông tin về pháp luật thuế, giao dịch về thuế, thông báo, tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về thuế.

- Tiếp tục vận hành hiệu quả Hệ thống quản lý thuế tập trung đồng thời nghiên cứu xây dựng hệ thống quán lý thuế mới trên nền tảng kiến trúc hiện đại, ứng dụng công nghệ mới về trí tuệ nhân tạo, vạn vật kết nối, dữ liệu lớn… đáp ứng tái thiết kế quy trình nghiệp vụ. Tái thiết kế các quy trình nghiệp vụ theo hướng ứng dụng công nghệ thông tin trong hỗ trợ tự động hóa tối đa theo luồng xử lý công việc…

- Mở rộng, hoàn thiện kho cơ sở dữ liệu về thuế trên nền tảng tích hợp và nền tảng dữ liệu lớn để cung cấp thông tin đầy đủ cho việc chỉ đạo điều hành, kết nối trao đổi thông tin phục vụ công tác quản lý thuế và quản lý tuân thủ. Xây dựng hệ thống kết nối trao đổi dữ liệu từ các Bộ, ngành, ngân hàng và các tổ chức liên quan để phục vụ công tác quản lý thuế và hỗ trợ NNT. Phát triển hệ thống ứng dụng phân tích dữ liệu và quản lý rủi ro đáp ứng yêu cầu quản lý thuế trên cơ sở áp dụng công nghệ mới (trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, máy học) nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của cơ quan thuế, hỗ trợ công tác quản lý thuế.

- Phát triển hạ tầng kỹ thuật đảm bảo an toàn, an ninh cho hệ thống CNTT ngành Thuế theo hướng dịch vụ, ứng dụng công nghệ điện toán đám mây, phát triển hạ tầng Internet vạn vật và các công nghệ số mới trong việc xây dựng các ứng dụng, dịch vụ phục vụ công tác quản lý thuế để đảm bảo an toàn, an ninh cho hệ thống CNTT ngành Thuế.

Trong giai đoạn tiếp theo đến năm 2025 và định hướng đến năm 2030, ngành Thuế quyết tâm thực hiện chuyển đổi số toàn diện, lấy người nộp thuế là trung tâm. Ngành Thuế luôn đặt mục tiêu đẩy mạnh quá trình chuyển đổi số, qua đó góp phần vào thành công chung trong hoạt động chuyển đổi số của Bộ Tài chính, hướng tới việc phát triển nền tảng tài chính số hiện đại, công khai, minh bạch theo đúng định hướng về Chính phủ số.

Tài liệu tham khảo:

1. *Quốc hội, Luật Quản lý thuế số 38/2029/QH14;*
2. *Thủ tướng, Quyết định số 508/QĐ-TTg Phê duyệt "Chiến lược cải cách hệ thống thuế đến năm 2030";*
3. *Bộ Tài chính, Quyết định số 2349/QĐ-BTC Chương trình hành động triển khai thực hiện Chiến lược cải cách hệ thống thuế đến năm 2030.*

Thông tin tác giả:

Nguyễn Quang Tiến

Ban Cải cách Hiện đại hóa, Tổng cục Thuế

Email: nqtien@gtt.gov.vn